

‘PlanetProof beloont onze manier van boeren’

De familie Rijnsburger produceert melk voor de duurzame zuivellijn van FrieslandCampina. Hun bedrijfsvoering bleek hier al bijna klaar voor te zijn. ‘Het past bij ons’, ervaart opvolgster Marijke. De jonge veehoudster weet dat ze zal moeten investeren in duurzaamheid om aan de eisen te blijven voldoen. ‘Maar schakelen hoort bij het ondernemerschap’, vindt ze.

TEKST WICHERT KOOPMAN

Groen gras kleurt het landschap in het Zuid-Hollandse Zoeterwoude. De buitenweggetjes zijn smal, de sloten breed en aan de horizon raast het verkeer op de autoweg. Dichter bij het Groene Hart van Nederland dan hier kun je niet komen. De familie Rijnsburger beheert in dit gebied een typisch veenweidebedrijf met 65 melkkoeien en 25 stuks jongvee op 43,5 hectare grasland. De koeien liepen vorig jaar bijna 200 dagen in de wei, mais wordt op het bedrijf geteeld noch gevoerd, en zelfs in het droge jaar 2018 kwam driekwart van het gevoerde eiwit van eigen land. ‘Gras hebben we meer dan genoeg’, vertelt Marijke Rijnsburger. ‘De kunst is om het om te zetten in melk.’

Compliment voor ouders

Marijke (23) boert in maatschap met haar vader Peter (59) en moeder Dieneke (47) en heeft naast de boerde-

rij een fulltimebaan als voeradviseur. 'Ik ben altijd geïnteresseerd in de cijfers achter het bedrijf, bijvoorbeeld die uit de KringloopWijzer. Als je weet hoe deze cijfers tot stand komen, weet je ook hoe je deze kunt verbeteren', legt ze uit. 'Neem bijvoorbeeld het percentage eiwit van eigen land. Met onze extensieve en op gras gebaseerde bedrijfsvoering scoren we goed op dit kengetal. Maar ik denk dat het beter kan. Nu voeren we nog een klein beetje aangekocht eiwit via het krachtvoer. In periodes dat de koeien volop eiwitrijk gras uit de wei opnemen, is dat misschien helemaal niet nodig. Dan zouden we toekunnen met een brok zonder soja en zo het aandeel eiwit van eigen land nog verder verhogen. Dat helpt dan ook weer om de CO₂-voetafdruk te verlagen', redeneert Marijke. Het was dan ook de jonge veehoudster die bij FrieslandCampina meldde belangstelling te hebben voor de

BEDRIJFSPROFIEL

eigenaren	Marijke (foto links), Peter en Dieneke Rijnsburger
aantal melk- en kalfkoeien	65
aantal stuks jongvee	24
grondgebruik	43,5 ha blijvend grasland, waarvan 26 ha huiskavel
rollend jaargemiddelde	8.994 kg melk met 4,35% vet en 3,50% eiwit

nieuwe duurzame melkstroom. 'Om mee te kunnen doen bleken we in eerste instantie weinig meer te hoeven doen dan het ophangen van een extra koeborstel en het maken van een strohok. Zo konden we in december direct gaan leveren', vertelt ze. 'Ik beschouw dit als een compliment voor mijn vader en moeder. Zij hebben in de bedrijfsvoering altijd rekening gehouden met duurzaamheid.'

Oog voor natuur

Zo kochten de veehouders in 2015 nog 8 hectare land. Met het verdwijnen van het melkquotum wilden ze meer koeien gaan melken, maar zeker niet intensiever gaan boeren. Door de fosfaatwetgeving is de geplande groei echter niet gerealiseerd. 'Natuurlijk balen we daarvan', erkent Marijke. 'Maar ik zie ook wel voordelen. De koeien hebben nu lekker de ruimte in de stal en dat is onder andere gunstig voor de klauwgezondheid. Bovendien konden we een aantal boxen missen om een strohok voor kalfkoeien te maken. Daar hebben we nu veel profijt van.'

'Onze familie heeft ook altijd oog gehad voor de natuur. Mijn vader is van de vogeltjes', vertelt Marijke met een glimlach. 'We vinden het gaaf dat we wel tien zwaluwnesten in de schuur hebben en we doen er alles aan om de nesten van weidevogels te beschermen. Onze katten hebben zelfs belletjes om. En als er tijdens het maaien jonge haasjes door het gras lopen, gaan ze mee in de trekker om ze later weer veilig uit te kunnen zetten', geeft ze een aantal voorbeelden. 'Het PlanetProof-keurmerk past bij onze bedrijfsvoering', concludeert Marijke. 'De extra vergoeding die we krijgen voor de melk, ervaren we als een beloning voor de manier waarop we altijd hebben geboerd.'

Graaskoeien nodig

De eisen voor het keurmerk 'On the way to PlanetProof' zijn gegroepeerd rond drie thema's: koe, natuur en klimaat. Om melk onder het keurmerk te mogen leveren moeten veehouders zich op één van

De familie Rijnsburger hanteert een extensieve en op gras gebaseerde bedrijfsvoering

deze drie thema's onderscheiden. Voor ons is dat het thema koe', vertelt Marijke. 'We besteden veel aandacht aan onze dieren. De kalversterfte is laag en de koeien zijn gezond. Zo realiseren we een dierdagdosering van 1,15 en de gemiddelde leeftijd van de afgevoerde koeien was afgelopen jaar ruim zes jaar.

De veehoudster verwacht dat de levensduur nog gaat stijgen. 'Om binnen de fosfaatruimte zo veel mogelijk melk te kunnen leveren houden we maar twaalf vaarskalveren per jaar aan. Dat dwingt ons om nog zuiniger te zijn op de koeien. Zo gaan we wat langer door met insemineren als koeien moeilijk drachtig worden.'

'Omdat we geen mais voeren, vraagt onze bedrijfsvoering om graaskoeien', stelt Marijke. 'Daarom let ik bij het selecteren van stieren niet alleen op de productievererving, maar ook op de grazing index', legt ze uit. In deze index worden kenmerken als conditiescore, beengebbruik, persistentie en vruchtbaarheid zwaar ingewogen.

Kruidenrijk gras geeft mogelijkheden

De familie Rijnsburger mag dan tot nu weinig extra hebben hoeven doen om aan de eisen voor het PlanetProof-keurmerk te voldoen, de komende jaren moeten ze wel aan de bak. 'Zo zullen we een paar hectare kruidenrijk grasland moeten realiseren', geeft Marijke een voorbeeld. 'Maar dat geeft ook weer nieuwe mogelijkheden. Mis-

schien kunnen we dit grasland wat lichter bemesten om voer te winnen voor de droge koeien', oppert ze.

Ook op het gebied van energie zullen de ondernemers nog stappen moeten zetten. 'Toen we twee jaar geleden een nieuwe melktank kochten, hebben we die al voorzien van warmteterugwinning om elektriciteit te besparen. Maar daarnaast oriënteren we ons op de mogelijkheden om zelf stroom op te wekken. We moeten de asbest op het staldak saneren en dat kunnen we combineren met het leggen van zonnepanelen. En wellicht is een kleine windmolen iets voor ons', denkt de onderneemster hardop.

Lat steeds hoger

'Ondernemen is schakelen', vindt Marijke. 'Je kunt wel de hakken in het zand zetten, maar daar bereik je niks mee. De trend naar meer duurzaamheid gaat door. Het zou goed kunnen dat de eisen die nu gelden voor het PlanetProof-keurmerk, over een aantal jaren de standaard zijn waar alle veehouders aan moeten voldoen', erkent ze. 'Maar dan zij wij daar in ieder geval klaar voor.'

De veehoudster begrijpt dat de beheerder van het keurmerk 'On the way to PlanetProof' de lat steeds hoger legt. 'Dat is nodig om onderscheidend te blijven in de markt', denkt ze. 'En blijven werken aan een duurzame bedrijfsvoering is ook leuk. Als jonge veehouder vind ik het een mooie uitdaging voor de toekomst.' |

'On the way to PlanetProof' is onafhankelijk keurmerk

Ongeveer 600 Nederlandse melkveehouders leveren op dit moment melk voor de duurzame zuivellijn van FrieslandCampina. De producten dragen het keurmerk 'On the way to PlanetProof', dat wordt uitgegeven door de onafhankelijke Stichting Milieu Keur (SMK). Het keurmerk wordt niet alleen toegepast op zuivel, maar onder andere ook op groente, fruit, eieren en bloemen. Om melk onder het keurmerk te mogen leveren moeten veehouders aan een serie basiseisen voldoen. Zo moeten ze weidgang toepassen, een levensduur realiseren van minstens vijf jaar en twee maanden en werken aan natuur- en landschapsbeheer. Daarnaast worden de bedrijven beoordeeld

op prestaties op de thema's koe, klimaat en natuur. Op twee van deze thema's moeten ze minstens bovengemiddeld scoren en op één van deze thema's moeten ze zich onderscheiden door bij de beste twintig procent van alle Nederlandse melkveebedrijven te horen.

De eisen zullen van jaar tot jaar worden aangescherpt om duurzame ontwikkeling te blijven stimuleren. De meeropbrengst die FrieslandCampina met de topzuivellijn realiseert, gaat deels naar de veehouders die de melk leveren. Maar deze wordt ook gebruikt voor investeringen in duurzaamheid, zoals energieprojecten, waar alle leden van de coöperatie gebruik van kunnen maken.